

گروه انرژی - محمدحسین سیف الهی
- همزمان با عزیمت رئیس‌جمهور و سرپرست

وزارت نفت به مسکو به‌منظور شرکت در نشست مجمع کشورهای صادرکننده گاز (GECF)، پرونده همکاری‌های انرژی تهران و مسکو به‌ویژه در بخش واردات و ترانزیت گاز وارد فاز سرنوشت‌سازی شده است. هم‌اکنون ناترازی گاز در کشور با توجه به نزدیکی فصل سرما، به یکی از موضوعات بنیادین و اساسی تبدیل شده و کارشناسان حوزه انرژی متفق‌القول بر این باورند که باید هر چه سریع‌تر نسبت به علاج و رفع این عارضه تدابیر مقتضی اتخاذ شود. همچنین با پیش‌بینی تشدید کسری و افزایش ناترازی به حدود ۱۰۰ میلیون مترمکعب در روز نسبت به مازاد موجود در فصل سرد، کشور با چالش‌های محسوسی در تأمین پایدار سوخت بخش‌های مهم اقتصادی، صنایع راهبردی و نیروگاه‌های تولید برق روبه‌روست. در چنین موقعیتی، اتخاذ رویکرد مدیریت هوشمندانه تقاضا در کنار تأمین منابع جایگزین از مبادی خارجی، تنها راهبرد عملیاتی برای پیشگیری از اختلال در چرخه تولید صنعتی و حفظ رفاه عمومی و آرامش شبکه خانگی در ایام سرمای شدید قلمداد می‌شود.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، بررسی سیر تاریخی این مذاکرات نشان می‌دهد که پایه‌های فنی و حقوقی این تعامل گسترده پیش‌تر پی‌ریزی شده است؛ به‌طوری که در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۴، محسن پاک‌نژاد، وزیر وقت نفت، در جریان نشست خبری نوزدهمین کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه اعلام کرده بود که این رویداد برگزار و سند نهایی به همراه مجموعه‌ای از تفاهم‌های مشترک به امضا رسیده است. وزیر وقت نفت با یادآوری تلاش‌های صورت گرفته افزوده بود که کار گروه‌های تخصصی در نشست‌های فشرده و طولانی موفق شدند سند جامع نهایی را تنظیم کنند و کمیسیون مشترک، مسیری مطمئن را فراهم ساخته است تا بتوان از ظرفیت‌های بسیار گسترده موجود در حوزه همکاری‌های اقتصادی و انرژی بهره‌برداری کرده و تعهدات را وارد چرخه عمل نمود.

پاک‌نژاد در همان مقطع صراحتاً خاطر نشان کرد که نقطه قوت و ویژگی برجسته این نشست، گذار بنیادین از تفاهم‌نامه‌های اولیه به حوزه اجراست؛ امری که دستاوردی قابل ملاحظه و برجسته در مقطع حساس کنونی و شرایط ویژه بین‌المللی ارزیابی می‌شد. وی در پاسخ به پرسش خبرنگار مهر پیرامون لزوم خرید گاز علیرغم رکورد شکنی‌های داخلی تشریح کرد که در ارتباط با صادرات گاز روسیه به ایران، پرونده توافقات تقریباً به پایان رسیده و تنها یکی دو بند فنی و تشریفاتی در مفاد باقی مانده که امید است به امضای قرارداد نهایی منتج شود. او خاطر نشان ساخت که با وجود ثبت عملکرد مطلوب در بخش برداشت و عبور تولید گاز پارس جنوبی از مرز ۷۲۷ میلیون مترمکعب در روز، شدت ناترازی و ابعاد تقاضای داخلی به گونه‌ای رقم خورده است که کشور ناگزیر باید واردات گاز از روسیه را به‌صورت جدی دنبال کند. وی همچنین با اشاره به معاهده مشارکت راهبردی دوجانبه تأکید ورزیده بود که این چارچوب حقوقی زمینه همکاری‌ها را فراهم کرده و ایران از سرمایه‌گذاری و حضور فعال شرکت‌های روسی در توسعه میدان‌های نفتی و گازی به‌گرمی استقبال می‌کند.

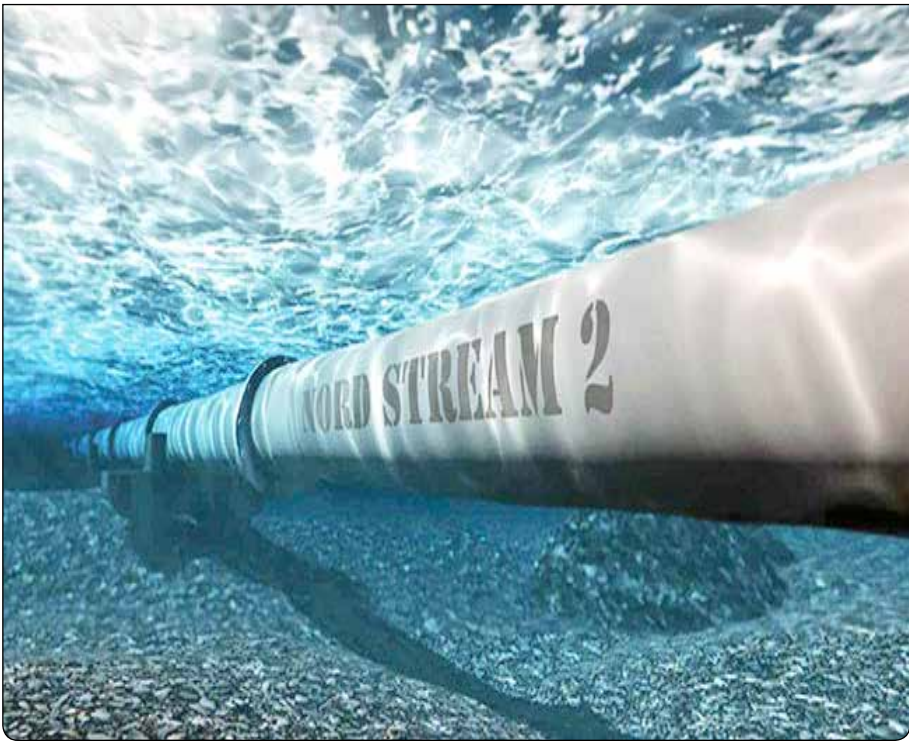
جزییات قرارداد ژنرال فریمورک و روند نهایی سازی قیمت

ابعاد عملیاتی و مهندسی این مبادلات گازی نیز پیش از این در اظهارات مدیران ارشد صنعت تشریح گردیده بود؛ به‌طوری که در بهمن سال ۱۴۰۴ سعید توکلی، مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران، در گفتگو با خبرنگار مهر پرده از جزئیات این مذاکرات برداشت و تصریح کرد که گفتگوها با طرف روسی بر سر قرارداد موسوم به «ژنرال فریمورک» وارد مرحله نهایی شده است. مدیرعامل شرکت ملی گاز در توضیحات خود تأکید کرد که تمامی شاخص‌ها و محورهای تخصصی، اعم از ابعاد فنی، مقررات حقوقی، جانمایی ترمینال‌ها، تدوین ترم‌شیت‌ها و شرایط قراردادی به‌طور کامل در کارگروه مشترک بسته شده و تنها متغیر باقیمانده، تعیین قیمت نهایی و توافق بر سر سازوکار تسویه مالی است. توکلی در تشریح مفاد و سازوکار اجرایی یادآور شده بود که اعلام رسمی نرخ منوط به جمع‌بندی نهایی در سطوح عالی بالادستی و تعیین سقف دقیق حجم وارداتی خواهد بود. بر اساس مدل اولیه، فرایند ورود گاز در قالب دو فاز ۵۵۰ واحدی سازماندهی شده که در گام اول تمامی اسناد و ترم‌شیت‌ها

واردات گاز از روسیه؛

گام راهبردی تهران برای مهار ناترازی گاز در زمستان

زمینه‌سازی حقوقی و تفاهمات مشترک تهران و مسکو

تکمیل گردیده و یک قرارداد اجرایی کوتاه‌مدت به‌منظور تست، راستی‌آزمایی فنی و سنجش شیوه پرداخت در آستانه نهایی شدن قرار گرفته است. وی یادآور شد که مذاکرات در چارچوب تخصصی و از طریق کارگروه شرکت گاز پرورم هدایت می‌گردد و محور تمرکز آن بر دریافت پایدار جریان گاز استوار است.

ضرورت اتصال شبکه شمالی و موازنه عرضه و تقاضا
کارشناسان اقتصادی بر این باورند که فعال‌سازی و تقویت راهبرد واردات گاز از همسایگان شمالی یعنی روسیه و ترکمنستان، پاسخی راهبردی و فوری به دغدغه‌های فصل سرما است. ایجاد توازن میان سوخت‌رسانی به نیروگاه‌ها، چرخش چرخ کارخانجات و گرمایش بخش خانگی مستلزم آن است که فرایند تزریق گاز بدون فوت وقت کلید بخورد.

این سازوکار نه تنها تداوم فعالیت صنایع را بدون اعمال خاموشی‌های گسترده می‌سازد، بلکه مانع از هدررفت منابع و آسیب به تولید ناخالص داخلی در ماه‌های بحرانی سال خواهد شد. مدیریت بحران گاز در سال ۱۴۰۵، مستلزم نگاهی ترکیبی است تا در کنار صیانت از شبکه داخلی، توان دیپلماتیک و جغرافیایی کشور نیز احیا شود.

تعادل میان تولید و رفاه؛ مهار تبعات آسیب به زیرساخت‌ها

در همین راستا فرهاد جامع، کارشناس مسائل انرژی، در تشریح اهمیت راهبردی شروع واردات گاز از مرزهای شمالی برای پر کردن شکاف‌های انرژی عنوان کرد: رخدادهای صدمات وارده به زیرساخت‌های پالایشی و خطوط گازی در پارس جنوبی، حجم ناترازی گاز در کشور را به مرز نگران‌کننده در فصل سرما رسانده است. این واقعیت تلخ، فرایند تأمین سوخت نیروگاه‌ها، چرخه تولید صنعتی و نگران‌کننده در فصل سرما رسانده است. این واقعیت تلخ، فرایند تأمین سوخت نیروگاه‌ها، چرخه تولید صنعتی و شبکه گرمایشی خانوارها را در آستانه زمستان سال ۱۴۰۵ در موقعیت حساسی قرار داده و لذا آغاز فوری واردات از مبادی ترکمنستان و روسیه ضرورت راهبردی اجتناب‌ناپذیری است که باید در صدر برنامه‌های جاری کشور تثبیت شود. این صاحب‌نظر حوزه انرژی تصریح کرد: با بازگشایی مسیر

واردات از ترکمنستان و روسیه، می‌تواند به کاهش قابل توجه ناترازی گاز در زمستان کمک کند.

واردات گاز از روسیه؛

پنج‌شنبه- ۷ آبان ۱۴۰۵- سال دوازدهم- شماره ۲۶۲۲

نفت و انرژی ۵

انرژی

اعلام برنامه‌های وزارت نیرو برای
احداث ۶ هزار مگاوات نیروگاه
تجدیدپذیر

برنامه‌های وزارت نیرو برای احداث ۶ هزار مگاوات نیروگاه
تجدیدپذیر جدید اعلام شد.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، معاون وزیر نیرو و رئیس سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) از برنامه‌های جدید وزارت نیرو برای احداث ۶ هزار مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر جدید در کشور خبر داد و افزود: در کنار این فرایند، ایجاد زنجیره ارزش و داخلی‌سازی تجهیزات مورد نیاز نیز با قوت بیشتری پیگیری می‌شود.

محسن طر‌طلب با تشریح آخرین اقدامات این سازمان در حوزه توسعه انرژی‌های نو، جذب سرمایه‌های غیردولتی و تقویت زنجیره تأمین داخلی را دوال اصلی تحقق اهداف کلان این حوزه دانست و جزئیات برنامه‌های جدید ساتبا را در سه محور تشریح کرد.

معاون وزیر نیرو با اشاره به برنامه ریزی صورت گرفته برای احداث ۱۰ هزار مگاوات نیروگاه خورشیدی خانگی در کشور، از انتشار فراخوان مشارکت سرمایه‌گذاران بخش غیردولتی در احداث نیروگاه‌های خورشیدی مقیاس کوچک انشعابی خبر داد و گفت: مدل مالی این طرح‌ها بر اساس ترکیب منابع شامل حداقل ۴۰ درصد آورده سرمایه‌گذار، حداکثر ۵۰ درصد منابع صندوق توسعه ملی و حداقل ۱۰ درصد مشارکت مشترکان برق طراحی شده است.

به گفته وی، سرمایه‌گذاری که سهم بالاتری در تأمین مالی طرح داشته باشند، در اولویت بررسی قرار می‌گیرند و تأمین تجهیزات، نصب، بهره‌برداری و فروش برق تولیدی (با تضمین بازپرداخت اصل و سود از محل بورس سبز انرژی) بر عهده سرمایه‌گذار خواهد بود.

طر‌طلب در ادامه با اشاره به اجرای «برنامه ملی توسعه سامانه‌ها و زنجیره تولید برق خورشیدی» تصریح کرد: ساتبا به‌منظور ارتقای توانمندی‌های فناورانه و کاهش وابستگی به خارج از کشور، داخلی‌سازی تجهیزات واحداث خطوط تولید تجهیزات مورد نیاز نیروگاه‌های خورشیدی از مدت‌های پیش در دستور کار قرار گرفت و اکنون که بازار ایران دارای جذابیت خوبی برای سرمایه‌گذاران است، این مهم با جدیت بیشتری پیگیری می‌شود.

رئیس سازمان ساتبا در همین زمینه از فراخوان شناسایی و حمایت از متقاضیان توانمند برای احداث، توسعه و ارتقای خطوط تولید پنل‌های خورشیدی را منتشر کرده است. در این راستا، مجموعه‌های واجد شرایط فنی و مالی از تسهیلات و حمایت‌های قانونی ساتبا بهره‌مند خواهند شد.

معاون وزیر نیرو همچنین از آغاز سررسید و پرداخت اقساط تسهیلات صندوق توسعه ملی توسط سرمایه‌گذاران خبر داد و افزود: با پیشرفت پروژه‌ها، سرمایه‌گذاران موظفند اصل و سود منابع تخصیص یافته را مطابق سازوکارهای تعیین شده تسویه نمایند.

وی تأکید کرد که پس از پایان دوره بازپرداخت، مالکیت نیروگاه‌های خورشیدی و سایر نیروگاه‌های تجدیدپذیر به سرمایه‌گذاران منتقل خواهد شد.